

ระดับความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรม
ระหว่างเรียนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

The Study of Achievement Level In Participation of
Performing a While - Learning Activity of Students Majoring
In Public Administration Faculty of Political Science and Law,
Kalasin University

สิรินดา กมลเขต*

Sirinda kamolkhet

---

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
กาฬสินธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมระหว่างเรียนจำแนกตามเพศ ชั้นปี และสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ จำนวน 128 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบรรยายเชิงพรรณนา นอกจากนี้ยังมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลอีกด้วย ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ คือ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมในการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ และด้านการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แต่มีข้อสังเกตอยู่ด้านการมีส่วนร่วมในการบริการวิชาการและด้านการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อาจจะเคยเข้าร่วมบ้าง กับทางมหาวิทยาลัย แต่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน

คำสำคัญ : ความสำเร็จ, การมีส่วนร่วม, สาขารัฐประศาสนศาสตร์

Abstract

This research aims to study the process of performing a while-learning activity of students majoring in Public Administration, Faculty of Political Science and Law, Kalasin University, based on their genders, classes, and fields of study. Samples were 128 first- to fourth- year students majoring in Public Administration, Faculty of Political Science and Law, Kalasin Rajabhat University. The instrument was a rating scale questionnaire. The data were analyzed with percentage, mean, and standard deviation, as well as were presented descriptively. The results indicated that overall, the students' opinions upon the process of organizing an activity were at the very good level. When considering each aspect, it was found that the students' opinions on six aspects were at the very good level. Being sorted by the highest average to the lowest, the six aspects included conducting an activity, participating in instructional management, participating in research, participating in organizing a student development activity, participating in academic services, and participating in preservation of arts and culture.

Key words : Achievement, Participation, Majore in Public Administration

บทนำ

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ มีปณิธานแน่วแน่ที่จะดำเนินการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ให้แก่ผู้ที่เรียนที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือผู้ที่จบวุฒิการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนด ตลอดทั้งให้โอกาสแก่ผู้บริหารทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจและภาคประชาชน สามารถเข้ามาศึกษาได้โดยเน้นถึงความ เป็นเลิศทางวิชาการ มุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตในระดับการศึกษาต่างๆ ให้มีความรู้ ความสามารถ ประกอบไปด้วย ความเป็นผู้มีความรู้จริง รู้ลึก รู้กว้าง มีคุณธรรมและมีความเข้มแข็ง สามารถที่จะนำความรู้และประสบการณ์ ออกไปประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต พร้อมกับรู้จักแก้ปัญหาอย่างถูกต้องด้วยเหตุและผล ทั้งของตนเอง และเพื่อสังคม (หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, 2558) การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตของ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะในการอบรมนักศึกษา ระดับปริญญาตรี นักศึกษาควรได้มีการจัดกิจกรรมในระหว่างที่เรียน โดยมีส่วนร่วมทุกกระบวนการของการจัดกิจกรรม เช่นเป็นผู้ดำเนินการเอง เป็นผู้ช่วยโครงการ เป็นผู้คิดกิจกรรมต่างๆ เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในระหว่างเรียนนั้นเป็นการเพิ่มพูนทักษะให้กับนักศึกษาได้เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ กล่าวคือถ้าหากกล้าตัดสินใจ อันจะนำไปสู่ความเชื่อมั่นในการทำงานต่อไปในอนาคตได้ โดยมีพันธกิจที่นักศึกษาจะต้องทำกิจกรรมในระหว่างการเรียนรู้ ซึ่งคณะมีพันธกิจที่จะต้องดำเนินการประกอบด้วย 4 พันธกิจ คือ การผลิตบัณฑิต การบริการวิชาการ การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งทุกด้านนักศึกษาจะต้องมีส่วนร่วม รวมทั้งกิจกรรมพัฒนานักศึกษาก็ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมระหว่างเรียนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำกิจกรรม

แอสติน (1996: 123-134 อ้างในสำเนาวิ ขจรศิลป์, 2538: 128-129) นักวิชาการด้านจิตวิทยาสังคม ได้อธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาของตัวนิสิตนักศึกษา โดยอาศัยผลจากการศึกษาเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษามาเป็นข้อสรุป ออกมาเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงปัจจัยสำคัญที่จะทำให้นิสิตนักศึกษาคงอยู่ และมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ สูง แอสติน เรียกทฤษฎีดังกล่าวว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา (The Theory of Student Involvement) และเผยแพร่แนวคิดดังกล่าวอย่างกว้างขวางในวงการอุดมศึกษา

การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา หมายถึง ปริมาณของร่างกายและแรงใจที่นิสิตนักศึกษาอุทิศให้แก่การหาประสบการณ์ทางวิชาการ นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมมาก ได้แก่ นิสิตนักศึกษาที่อุทิศพลังงานมากในการเรียน ใช้เวลาในสถานศึกษามาก เข้าร่วมองค์กรนิสิตนักศึกษาต่างๆ อย่างจริงจัง และมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอื่น ๆ มากในทางกลับกัน นิสิตนักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมอาจไม่สนใจการเรียน ใช้เวลาอยู่ในมหาวิทยาลัยน้อยไม่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรต่าง ๆ และมีการติดต่อกับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอื่น ๆ น้อย ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วม หมายถึง การใช้ร่างกายและแรงใจ เข้าไปสัมพันธ์กับ “สิ่งต่างๆ” โดยที่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นสิ่งที่ทั่วไป 2) ไม่ว่า “สิ่งต่างๆ” ที่เข้าไปมีส่วนร่วมนั้นจะเป็นอะไรก็ตามการมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นในลักษณะที่ต่างกัน นิสิตนักศึกษาแต่ละคนมีส่วนร่วมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในปริมาณที่แตกต่างกัน และนิสิตนักศึกษาคนหนึ่งคนเดียวก็มีส่วนร่วมกับสิ่งต่างกันในเวลาที่แตกต่างกัน 3) การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณของนิสิตศึกษาอาจวัดได้ว่า นิสิตนักศึกษาใช้เวลากี่ชั่วโมงในการเรียน เป็นต้น ส่วนในเชิงคุณภาพอาจวัดในแง่ที่ว่า นิสิตนักศึกษาทบทวนและเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่านหรือไม่ หรือเพียงแต่จ้องที่หนังสือแต่ว่าฝันกลางวัน 4) การพัฒนาด้านการเรียนรู้และบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาที่เกิดจากโปรแกรมการศึกษานั้นเป็นสัดส่วนโดยตรงกับปริมาณและคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาในโปรแกรมการศึกษา 5) ประสิทธิภาพของนโยบายหรือการ

ปฏิบัติการใดๆ ทางการศึกษา นั้น เกี่ยวข้องโดยตรง กับความสามารถของนโยบายและการปฏิบัติ นั้นๆ ในการที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา

นอกจากนี้แนวคิดของซิกเกอร์ริง และไรเซอร์ (1993 อ้างใน กมลชนก กำเนิดนง, 2551 : 22-25) นักทฤษฎีทางจิตสังคม ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาจะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่

1. การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence) ในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาจะพัฒนาความสามารถ 3 ด้าน คือ ความสามารถด้านสติปัญญา ความสามารถทางร่างกาย และความสามารถในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือด้านสังคม นิสิตนักศึกษาจะมีความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถมากขึ้น เพื่อพวกเขาได้เรียนรู้ที่จะไว้วางใจในความสามารถของตน ยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่น และบูรณาการทักษะต่าง ๆ ของเขาให้กลายเป็นความมั่นใจในตนเอง

2. การจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotions) นิสิตนักศึกษาหลายคนต้องประสบกับอารมณ์ในด้านไม่ดีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ ความกลัว ความเจ็บปวด ความคิดถึง ความเบื่อหน่าย หรือความเครียด ผลจากการศึกษาพบว่า ความวิตกกังวล ความโกรธ ความรู้สึกหดหู่ ความต้องการ 24 ความรู้สึกผิด และความอาย นั้น เมื่อมีมากเกินไป จะมีอิทธิพลต่อกระบวนการการศึกษา ดังนั้น จึงต้อง มีการจัดการด้านอารมณ์ที่ดี งานสำคัญในการพัฒนานิสิตศึกษาด้านนี้ไม่ได้เป็นการกำจัดอารมณ์ ต่าง ๆ เหล่านี้ แต่จะต้องตระหนักและรับรู้ถึงอารมณ์เหล่านี้ว่าเป็นสัญญาณบอกสิ่งต่าง ๆ

3. การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (Moving Through Autonomy Toward Interdependence) สิ่งสำคัญที่นิสิตนักศึกษาจะต้องพัฒนาในที่นี้ก็คือ การเรียนรู้ที่ จะพอใจในตนเอง มีความรับผิดชอบในการบรรลุเป้าหมายที่ตนได้เลือกไว้ ไม่ถูกชักนำโดยความคิดเห็นของคนอื่น การพัฒนาในด้านนี้จะต้องนำไปสู่ความเป็นอิสระทั้งทางอารมณ์ และในด้านความต้องการความช่วยเหลือจากภายนอกและนำไปสู่การยอมรับการพึ่งพาอาศัยกันในขั้นต่อมา

4. การพัฒนาสัมพันธ์สภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationships) รวมถึง การยอมรับและชื่นชมความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถในการ โกลัซติดผูกพันกับผู้อื่น การยอมรับความแตกต่างนอกจากจะหมายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลแล้ว ยังหมายความรวมถึงในบริบทที่

มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมด้วย การตระหนักถึงความแตกต่าง การมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง ความเปิดเผย ความอยากรู้อยากเห็น และการเป็นปรีวิสัย (objective) ไม่ยึดติดกับความเห็นของตน

5. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity) การสร้างเอกลักษณ์นั้น ขึ้นอยู่กับการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่กล่าวมาก่อนแล้ว คือ ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ การเป็นตัวของตัวเอง และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การพัฒนาเอกลักษณ์นั้นเป็นกระบวนการค้นหาว่าประสบการณ์ชนิดใด ระดับใด และการทำประการณ์นั้นๆ ป่วยเท่าไร ที่จะทำให้เราพึงพอใจ รู้สึกปลอดภัย และมั่นใจในตนเอง

6. การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose) เป็นการเพิ่มความสามารถในการเป็นคนที่มีความตั้งใจแน่วแน่ ความสามารถในการประเมินความสนใจและทางเลือกต่างๆ โดยจะต้องมีการ วางแผนสำหรับการกระทำและมีการกำหนดสิ่งที่จะควรจะทำก่อนใน 3 ด้าน คือ แผนและแรงบันดาลใจเกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจส่วนตัว และความผูกพันกับบุคคลอื่นและครอบครัว นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีความสามารถที่จะเชื่อมโยงเป้าหมายที่แตกต่างกันของตนให้อยู่ภายใต้เป้าหมายหลักที่ใหญ่กว่า และมีความหมายมากกว่า และการมีความตั้งใจในการทำสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity) การพัฒนาความมีคุณธรรมนั้นใกล้เคียงกับการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน และการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาความมีคุณธรรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่มีลำดับซ้อนกันอยู่ คือ

7.1 ค่านิยมในด้านเกี่ยวกับมนุษย์จะเปลี่ยนจากการทำตามความเชื่อต่างๆ โดยอัตโนมัติ ไปสู่การรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์คนอื่นๆ

7.2 ค่านิยมเกี่ยวกับบุคคล เป็นการยอมรับค่านิยมและความเชื่อต่างๆ อย่างมีสติ ใน ขณะเดียวกันก็เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

7.3 การพัฒนาความเหมาะสม หมายถึง การประสานระหว่างค่านิยมส่วนตัวกับ พฤติกรรมที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

ส่วนแนวคิดการมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมมาทั้งหมด พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม และอื่นๆ สามารถให้คำแนะนำปรับปรุงกิจกรรมได้เสนอความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนได้

2. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาช่วยให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักขั้นตอนการทำงานกิจกรรมต่างๆ จนนำไปสู่การทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะเป็นที่ดีได้เป็นอย่างดี รู้สึกผูกพันกับอาจารย์เพื่อน และชุมชน รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ด้านการวิจัย หมายถึง นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการวิจัย โดยฝึกให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ รู้จักวิเคราะห์แยกแยะปัญหาอย่างมีเหตุผล มีความอดทน มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำและมีจรรยาบรรณ

4. ด้านบริการวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการบริการวิชาการ งานที่ออกให้บริการรวมถึงแหล่งชุมชนที่ไม่มีส่วนร่วมในการบริการและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาชุมชนได้ นักศึกษาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของนักศึกษา เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมประเพณีไทยเป็นอย่างดี

6. ด้านการดำเนินกิจกรรม หมายถึง นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรมต่างๆ รู้จักวิธีการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการทำงานเป็นทีมและร่วมงานกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี มีมนุษยสัมพันธ์ สร้างระเบียบวินัยให้กับนักศึกษา รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพครูอาจารย์และผู้อาวุโส

7. ปัญหาการจัดกิจกรรม หมายถึง ปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมระหว่างเรียน

จากแนวคิดดังกล่าวหากต้องการพัฒนานิสิตนักศึกษา ให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนิสิตนักศึกษาแต่ละคน การพัฒนานิสิตนักศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนามนุษย์ ส่งเสริมให้สถาบันต่าง ๆ สามารถผลิตบัณฑิต ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ สติปัญญา สังคม

อารมณ เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคม และประเทศชาติ ดังนั้นกิจกรรมนิสิต นักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ที่ใช้ในการ พัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ทาให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในกระบวนการกิจกรรมของนิสิต นักศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความอบอุ่น เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจต่ออาจารย์ และสถาบันอุดมศึกษาดียิ่งขึ้นกิจกรรมนักศึกษาสามารถทำให้นิสิตนักศึกษาได้มี โอกาสเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาตระหนักดีว่า การเรียนรู้ของนักศึกษามีได้เกิดขึ้นแต่ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่สิ่ง อื่นๆ ที่นักศึกษปฏิบัติตนนอกชั้นเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาที่ นักศึกษามีส่วนร่วม โดยเฉพาะกิจกรรมนักศึกษาที่เกิดจากความคิดริเริ่ม การใช้ แรงกาย แรงใจ ของนักศึกษาเองนั้น จะมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีการพัฒนาอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังเป็นการเริ่มต้นให้นักศึกษาฝึกภาวะผู้นำไปในตัวอีกด้วย

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของ นักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมระหว่างเรียนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะ รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 128 คน

เครื่องมือสำหรับการทำวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีการให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบซึ่งมี 2 แบบ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Dept Interview) สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) เกี่ยวกับการ ดำเนินการจัดกิจกรรมระหว่างเรียนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รวมทั้งประเด็นของ ข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดกิจกรรมระหว่างเรียนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และ แบบประเมินสำหรับผู้รับบริการ เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ(Checklist)และ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้ทำ การทดสอบหาความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ก่อน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสำคัญ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา

เอกสารทางวิชาการ วารสาร คู่มือ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยติดต่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสอบถามสำหรับผู้เรียนสาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์(Interview) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พรรณนารายละเอียด ตีความ อธิบายความ และทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เทียบเคียงกับบริบทของการวิจัยและสรุปสาระสำคัญจากบทสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายและนำไปประเด็นความเห็นมาสรุปสาระสำคัญของการประเมินผลความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมระหว่างเรียนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและลงรหัสในแบบรายการของการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบและให้คะแนนตามแบบประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้สมบูรณ์แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. แบบประเมินที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำมาหาค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดกิจกรรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน, เมื่อต้องตัดสินใจในห้องเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การยกมือลงคะแนน เป็นต้น และในห้องถือตามมติเสียงข้างมาก, เมื่ออยู่ในห้องเรียน นักศึกษาสามารถยกมือถาม หรือแสดง

ความคิดเห็นในสิ่งที่อาจารย์สอนอยู่ได้, นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียน เช่น คะแนนเก็บ 40 คะแนนต่อคะแนนสอบ 60 คะแนน รวมเป็น 100 คะแนน และนักศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมประกอบการเรียน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์, ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม, ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์, ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ ผู้บริหารและชุมชน, นักศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนเอง, และนักศึกษารู้จักขั้นตอนการทำกิจกรรมต่างๆ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ส่งเสริมให้นักศึกษามีความอดทน รับผิดชอบต่องานวิจัยที่จัดทำ, ส่งเสริมให้นักศึกษามีจรรยาบรรณในการทำวิจัย, ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในงานวิจัย, ส่งเสริมให้มีการคิด วิเคราะห์ แยกแยะปัญหาอย่างมีเหตุผล, และส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า นักศึกษาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ, นักศึกษามีความรู้ไปพัฒนาชุมชนและสังคมได้, นักศึกษามีส่วนร่วมในงานบริการวิชาการ, นักศึกษาได้ศึกษาแหล่งชุมชนที่ควรให้บริการวิชาการ, และนักศึกษาได้อาศัยความรู้จากการให้บริการวิชาการ

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้นำในการดำเนินการกิจกรรมวัฒนธรรม, นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม, ส่งเสริมให้

นักศึกษาเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม, ส่งเสริมให้นักศึกษารักษาศิลปวัฒนธรรมและส่งเสริมให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมต่างๆ

6. ด้านการดำเนินกิจกรรม พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดกิจกรรม ด้านการดำเนินกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง, สร้างระเบียบวินัยให้กับนักศึกษา, นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีม และร่วมงานกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี, นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม, นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรมต่างๆ, สนับสนุนให้นักศึกษามีสัมมาคารวะ เคารพครูอาจารย์และผู้อาวุโสและนักศึกษารู้จักวิธีการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ต่อการทำกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักศึกษาขาดความรู้เรื่องหน้าที่ของตนในกิจกรรมระหว่างเรียน

หลังจากที่ได้มีการจัดทำแผนด้านโครงการ กิจกรรม จำเป็นต้องนำไปปฏิบัติ ซึ่งในขั้นตอนนี้ นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ โดยการสนับสนุน แรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงาน รวมถึงการเข้ามาเป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการ

ทั้งยังมีนักศึกษาชั้นปี 4 กล่าวว่า “ส่วนใหญ่คนที่เข้าร่วมก็จะเป็นกลุ่มเดิม นักศึกษาที่ไม่เคยเข้าร่วมก็จะไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมใดๆไม่รู้สิทธิของตนเองว่าสามารถเข้าร่วมได้หรือไม่ ไม่รู้ขั้นตอนว่าต้องทำยังไง ทั้งที่อาจารย์ก็เปิดโอกาส” โดยมีนักศึกษาชั้นปี 2 สนับสนุนความเห็น “นักศึกษาไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง หน้าที่ของตนในการเข้ามามีส่วนร่วมอีกทั้งยังเห็นว่าไม่มีความสำคัญ” รวมถึงความเห็นของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 กล่าวว่า “ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ขาดความรู้ว่าเป็นหน้าที่ตนเอง”

ข้อสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาไม่ทราบบทบาทตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่า บทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียนนั้นไม่ใช่บทบาทของตนเองเพราะส่วนใหญ่ยังเห็นว่าตนเองได้

มอบให้ผู้แทน คือ หัวหน้าห้อง ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ได้เข้าใจว่าได้มอบอำนาจให้กับผู้นำแล้วดังนั้นจึงไม่ใช่บทบาทของตนเองที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมระหว่างเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนักศึกษาปี 1 กล่าวว่า “หน้าที่ของการเข้ามามีส่วนร่วมบางทีมันก็ไม่ใช่ว่าหน้าที่เพราะเราต้องเรียนมอบอำนาจหน้าที่ให้หัวหน้าแล้ว ” ซึ่งสอดคล้องกับ นักศึกษาปี 2 ที่กล่าวว่า “เราได้มอบหน้าที่ให้ผู้หัวหน้าไปแล้ว ก็คิดว่าเขาจะทำหน้าที่เขาอย่างเต็มที่ ”

จากข้อสรุปดังกล่าวนี้สามารถสรุปได้ว่าการที่นักศึกษาไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกิจกรรมและกิจกรรมระหว่างเรียนการสอนมาจากการที่นักศึกษาไม่คิดว่าเป็นหน้าที่ของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมเพราะได้มอบให้ผู้อื่นเป็นผู้ทำหน้าที่แทนแล้ว

แต่อย่างไรก็ตามอาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้มีการให้ความรู้กับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องหน้าที่ที่ตนเองต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียน แต่ในบางครั้งทัศนคติหรือความไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองนั้นเป็นอุปสรรคสำคัญที่มีส่วนในการขับเคลื่อนการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน

นอกจากนักศึกษาทั่วไปจะเห็นว่าการที่ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียนเห็นว่า การดำเนินกิจกรรมเป็นหน้าที่ของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ดีอยู่แล้ว สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ การที่นักศึกษาส่วนใหญ่ได้มอบหมายหน้าที่การเข้าร่วมกิจกรรมให้เป็นของตัวแทน นั่นคือ การมอบหน้าที่ให้หัวหน้าชั้นปี หรือกลุ่มสโมสรนักศึกษา

2. นักศึกษาที่ขาดความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมระหว่างเรียน

ผลจากการศึกษาวิจัยโดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์นักศึกษาทั่วไป พบปัญหาสำคัญคือปัญหาที่เกิดจากนักศึกษาที่ขาดความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียน

พบกรณีปัญหาที่สำคัญดังนี้

นักศึกษาในชุมชนไม่สนใจที่จะเข้ามาส่วนในกระบวนการกิจกรรมระหว่างเรียน โดยเฉพาะเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อตนเอง นักศึกษาก็จะไม่เข้ามามีส่วน

ร่วม แม้ว่าตามเจตนารมณ์ของสาขาวิชาจะพยายามกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม แต่จากผลการศึกษากลับพบว่า นักศึกษายังมีส่วนร่วมในระดับต่ำ ผู้ที่มีส่วนร่วมมักกระจุกตัวอยู่เฉพาะหัวหน้า แกนนำหรือผู้นำในแต่ละชั้นปีเท่านั้น อาทิ กรณี โดยการสัมภาษณ์ ที่พบปัญหาสำคัญคือ นักศึกษาในพื้นที่ต้องไปทำงาน การบ้าน ไม่มีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างเรียนกรณีสาขารัฐประศาสนศาสตร์ สะท้อนปัญหาสำคัญว่า นักศึกษามีอุปสรรคสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียนที่สำคัญ คือ 1) ปัญหาด้านเวลา และอาชีพซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพช่วยครอบครัว ไม่มีเวลาที่จะไปร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียนและ 2) การตระหนักถึงการทำการกิจกรรมระหว่างเรียนบางกลุ่มมองว่าไม่มีความสำคัญ

ในขณะที่ การสะท้อนปัญหาการขาดการเข้ามามีส่วนร่วมของนักศึกษาว่า เนื่องจากนักศึกษาเข้าใจว่ากิจกรรมระหว่างเรียนเป็นหน้าที่ของผู้นำที่นักศึกษาเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนแล้ว

“สาเหตุที่นักศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วม เกิดจากความเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของประธาน แนวทางในการจูงใจให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ต้องกำหนดเวลาที่เหมาะสม ส่วนตัวผู้นำไม่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของนักศึกษา” (นักศึกษา รมศ.ปี3 สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2558)

สอดคล้องกับข้อสรุปว่า ปัญหาอุปสรรคสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียน คือ นักศึกษาต้องประกอบอาชีพ ไม่สามารถจะหยุดงานเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของสาขาวิชาได้

“ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ เรื่องเวลา หาช่วงเวลาที่นักศึกษาสะดวก วางตรงกัน ไม่ใช่จะทำตามใจตัวเอง ให้ความร่วมมือเพียงใด” (นักศึกษาปี1, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2559)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ปัญหาสำคัญของกิจกรรมระหว่างเรียนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ คือ 1) นักศึกษาในพื้นที่ต้องไปประกอบอาชีพช่วยผู้ปกครอง ไม่มีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียน 2) นักศึกษาบางส่วนเข้าใจการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนที่นักศึกษาเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนแล้ว 3) ปัญหาการตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม

แนวทางพัฒนาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ต่อการทำกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้

จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ต่อการทำกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ทำให้ทราบแนวทางพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน โดยกำหนดเป็นรูปแบบการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ดังนี้

มีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย การประชาสัมพันธ์ผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ต่างๆ การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสารสนเทศ การขอความร่วมมือสถานประกอบการในมหาวิทยาลัย ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การจัดวางปฏิทินการปฏิบัติงานของสาขาให้มีความสอดคล้องกับตารางเรียน ดังคำกล่าวของ นักศึกษาที่กล่าวว่า

“อยากให้สาขาวิชาทำการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นในการทำกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชา เช่น” (นักศึกษา รปศ.ปี1, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2559) นอกจากนี้ นักศึกษาปี 2 ยังกล่าวสนับสนุนด้วยว่า *“อยากให้สาขาวิชาถ่ายทอดตลอดเวลาประชุม แผนสาขาให้นักศึกษาได้ฟังด้วย”* (นักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ปี 2, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2558)

ดังนั้นจะเห็นว่าการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางสาขาวิชาอย่างทั่วถึง จะทำให้นักศึกษาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับสาขาวิชาได้ทุกโครงการ

การเสริมสร้างความรู้ให้แก่นักศึกษา เช่น การจัดอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาทุกระดับการจัดทำคู่มือสำหรับนักศึกษาในทุกประเด็น การฝึกอบรมหัวหน้าการจัดอบรมแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ (CoP) ตามกระบวนการ Knowledge Management (KM) และการสร้างความตระหนักแก่นักศึกษาในการเข้ามามีส่วนร่วมกับสาขาวิชา สอดคล้อง ที่กล่าวไว้ว่า *“นักศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกิจกรรม สาขาวิชาจึงจะชี้แจง ให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองในการเรียนหลักสูตรปริญญาตรี และจะพยายามเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด*

“นักศึกษาไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียนเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง สิทธิของตนในการเข้ามามีส่วนร่วมของสาขาวิชา จึงอยากให้สาขาวิชาให้ความรู้ในเรื่องนี้กับนักศึกษาทั่วไปได้รับทราบด้วย” (นักศึกษา ปรศ.ปี2, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2559) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำพูดของ นักศึกษาปี 3 ที่กล่าวว่า “ทางสาขาวิชาควรมีการอบรม ชี้แจง บอกรายละเอียดของการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างถูกต้องและแถมเงินงบประมาณที่ใช้ให้ทราบโดยทั่วถึงกันด้วย” (นักศึกษารปรศ. ปี 4 สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2559)

ดังนั้นการเสริมสร้างความรู้ให้แก่นักศึกษา จึงเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจใน กฎระเบียบ ขั้นตอน การปฏิบัติงานของสาขาวิชา และการจัดกิจกรรมต่างๆของสาขา

การส่งเสริมพลังการเข้ามามีส่วนร่วม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสาขาวิชา เช่น การส่งเสริมให้มีการจัดประชาคมภายในหมู่นักศึกษาร่วมกันทุกๆ 3 เดือน การจัดเวทีประชาคมครั้งใหญ่ประจำปี โดยให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการสรุปแผนงานประจำปีและเสนอแผนงานประจำปีต่อไปพร้อมกัน การจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อโครงการ/กิจกรรมที่พวกเขามีส่วนได้ส่วนเสีย ดังคำกล่าวกล่าวไว้ว่า “ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ร่วมประชุม ในการประชุมแผนกิจกรรม และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในโดยการให้ร่วมลงมติ ว่าตรงตามวัตถุประสงค์โครงการ และแผนงานที่วางไว้หรือไม่ และมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ให้นักศึกษาทราบ และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น” (นักศึกษา ปี1, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2559)

อภิปรายผล

ถึงแม้ว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีข้อสังเกตอยู่ด้านการมีส่วนร่วมในการบริการวิชาการและด้านการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อาจจะไม่เคยเข้าร่วม

บ้างกับทางมหาวิทยาลัย แต่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน สอดคล้องกับ ศรีัญญา บุญเกิด (2542) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ และสอดคล้องกับ พวงทอง วุฒิเดช (2542) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยศึกษาจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้รอบคอบ มีความอดทน มีคุณธรรมจริยธรรมมีระเบียบวินัยและแบบแผนอันดีงาม เพิ่มพูนประสบการณ์ด้านคิดสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงาม ตลอดจนปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเสริมสร้างบุคลิกภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้นักศึกษารับข้อมูลข่าวสารจากทางสาขาวิชาอย่างทั่วถึง และสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับสาขาวิชา ได้ทุกกิจกรรมในโครงการ

2. การเสริมสร้างความรู้แก่นักศึกษา โดยการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนจากการเสริมสร้างให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงานของสาขาวิชา และเพื่อป้องกันการถูกหลอกลวง หรือการรับข้อมูลที่ผิดๆ

3. ควรมีการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์โดยดึงนักศึกษาเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมประเมินผล

4. ควรมีการสร้างจิตสำนึกการให้บริการเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้กับนักศึกษาโดยพัฒนาบุคลากรในสาขาวิชาทุกระดับให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการนักศึกษา และและปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หนูสวี่. 2558. การมีส่วนร่วมและความต้องการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปกร พระราชวังสนามจันทร์. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาการสังคมและการจัดการระบบสุขภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- กรกช ศิริ. 2536. การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กรรณิกา พิริยะจิตรา. 2536. กิจกรรมนักศึกษา. กองกิจการนักศึกษา สำนักอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เกษม วัฒนชัย. 2539. แนวคิดในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา. เอกสารประกอบการบรรยาย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิภาพร แซ่เฮ้ง. 2549. การพัฒนาตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปิยะพงษ์ นิกุลวงศ์. 2547. ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านการประชุมเชียร์และรับน้องใหม่ของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม. ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประทีป บินชัยและนิพนธ์ กินาวงศ์. 2549. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำตามแนวภาวะผู้นำพิสัยสมบูรณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. Naresuan Journal.
- ปรีดา พุทรวงศ์. 2552. ความสอดคล้องระหว่างการทำเนิงานกับความต้องการด้านกิจกรรมนักศึกษาในคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง. 2554. **ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โครงการจัดทำตำราและงานวิจัยเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.** มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- พระไพศาล วิสาโล. 2550. เมื่อดอกไม้บานสะพรั่งทั้งแผ่นดิน. ค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2553 จาก <http://www.kanlayanatam.com>.
- พวงทอง วุฒิเดช. 2542. **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา เชียงใหม่.** รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. 2557. **คู่มือนักศึกษา.** ขอนแก่น : รมไม้ชายคา.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2556. **ภาวะผู้นำ ทฤษฎีการวิจัยและแนวทางสู่การพัฒนา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รภัสศา พิมพ์า. 2557. **ภาวะผู้นำของนิสิตครูหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.5ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.** หลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิทยากร เชียงกุล. 2547. **คู่มือพัฒนาตนเองและพัฒนาภาวะผู้นำ.** กรุงเทพมหานคร : สายราช.
- วันเพ็ญ บุญยืน. 2540. **วัฒนธรรมการเมืองของนักศึกษาจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สร้อยญา บุญเกิด. 2542. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่.** ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุเมธ จันทร์เจ็อง. 2553. **คุณลักษณะของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณ สถานศึกษา สังกัดเทศบาลในภูมิภาคตะวันตก.** ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2531. **การบริหารกิจการนักเรียนพิเศษโลก.** ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2538. **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

วารสารการบริหารปกครอง (Governance Journal)

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559)

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง 2558. คณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาฬสินธุ์. 2558

Good, Carter. 1973. **Dictionary of Education**. Education. Edited by
Carter V. Good. New York: McGraw – Hill book Company, Inc.

Storey, J. 2004. Signs of change: ‘damned rascals’ and beyond, in J.

Storey (eds) **Leadership in Organizations: Current Issues and
Key Trends**, London: Routledge.